

Forfatter: Heiberg, Johanne Luise

Titel: BREV TIL: Heiberg, Johan Ludvig FRA: Heiberg, Johanne Luise (1854-07-18)

Citation: Heiberg, Johanne Luise: "BREV TIL: Heiberg, Johan Ludvig FRA: Heiberg, Johanne Luise (1854-07-18)", i *Fra det Heibergske Hjem*, J. H. Schultz Forlag, s. 199. Onlineudgave fra Danmarks Breve: <https://tekster.kb.dk/text/letters-002922578-000-shoot-L0029225780000039.pdf> (tilgået 29. april 2024)

Anvendt udgave: Fra det Heibergske Hjem

Ophavsret: Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs Public Domain-erklæringen](#)

Tirsdag, den 18. Juli 1854.

Min kjære Ludvig!

Endskjøndt min Tid er knap, maa jeg dog skrive Dig til i Haab om at Brevet vil være velkomment. Jeg maa begynde med at fortælle Dig, at Vandet, Badene gjør mig godt. Paa Torsdag har jeg faaet Lov at begynde paa Slambadene i Forening med Mariebadene og Slam-Omslag paa Maven. Den ene Dag et Slambad og den anden et Mariebad i Forening med Slam-Omslag. Jeg lever nu virkelig i det bedste Haab til den hele Cuurs Virkning. Der er en stor Forskjel paa mit Befindende nu og da jeg kom hertil. Cuuren i Forening med den deilige Natur og det nu indtraadte yndige Veir har oplivet mig paa Sjæl og Legeme. Naar jeg nogle Dage har brugt Slambadene, skal jeg underrette Dig om deres Virkning, jeg gaaer til dem med det bedste Mod og Haab. Phister, som har været Elskværdigheden selv og virkelig bidraget til min Opmuntring, er reist herfra i Gaar, men hans Ven Etatsraad Dahl og vi have ret sluttet os til hinanden; han forekommer mig som en klog og dannet Mand med en god Tone i Omgang, og uagtet han er noget melancolsk, er hans Omgang dog opmuntrende og velgjørende. Fru Sommer fra Kjøbenhavn, Svigermoder til Frøken Marie Høkendorf, Du erindrer vel den skrivende Dame, er her ligeledes med en Søn, som er bosat i Hambourg, hvor han har giftet en Jødepige, der bragte ham to hundredetusinde Daler, er ogs. 200ganske nette Folk. 1) Grosserer Gottschalck fra Kjøbenhavn er her ligeledes, men ham holder jeg mig fra; han er virkelig syg og hans Familie frygter for hans Forstand. 2) Jeg har nu om Morgenen fundet afsidesliggende Veie, hvor jeg kan gaae uden at ærgre mig over det øvrige Badetraads, 3) og uden at de behøver at ærgre dem over mig. De deiligste Morgenture, i Morgen-Maaneskin og duftende Høe-Marker, og Fuglesang, og rislende Kildevæld, og de smaae bekjendte Markblomster, uden at tale om alle de Firkløvere jeg hver Dag finder, har atter bragt Liv og Levnet i mig. Og jeg skal nok lægge mig Dine Formaninger paa Hjerte, og lære, som der staaer i en gammel Psalme, 4) »at bruge alting saa, som det, der snart skal Ende faae«. Jeg vil dog bekjende for Dig, at jeg blev lidt bedrøvet over Din Moraliseren for mig, men ved atter og atter at læse Dit Brev, troer og haaber jeg nu, at have havt Uret i denne Bedrøvelse; Du har vist meent det kjærligt og godt. Jeg havde virkelig Hjemvee i den første Tid paa min Reise, og enhver som har følt denne, veed, hvad det vil sige. Jeg har ganske rigtig engang ytret, at jeg vilde ønske vi i nogen Tid vare adskilte, for at kunne skrive til hinanden, men saa maa man ogsaa skrive til hinanden ud af sit Hjertes Grund og have Lov til at give det hen, naar denne Hengiven er Sandhed, og at min veemodige Stemning ikke var Affectation, det kan jeg forsikre Dig. Jeg har kun engang i mit Liv følt noget lignende, da jeg som Barn blev tvunget at reise til Hambourg med Larcher for at dandse; 5) dengang dandsede jeg med Taarer i Øinene, og i de første fjorten Dage i Aar morede jeg mig med Taarer i Øinen, nu da jeg ikke har nødig at more mig, gaaer det ganske godt dermed; de andre paastaae ogsaa, at der er en paafaldende Forandring i mit Udseende i den sidste Tid til det bedre. Du taler i Dit Brev om de smaae Uenigheder, som man undgaaer i Fraværelsen; det er sandt. Jeg er nu engang ingen stille Indsø desværre, s. 201men maa snarere lignes ved det urolige Hav. Men jeg vil trøste mig med, at de stillestaaende Vande saa let gaae i Forraadnelse, medens de oprørte holde sig friske. Der er dog ogsaa Forskjel paa den Uenighed som kommer af, som Du siger i Din Sjæl efter Døden, »Naar man banker sin Pige og skjænder og lyver for Konen« og den, som kommer af et saaret Hjertes Smerte. 1) Gøthe siger i et af sine smaa Digte: »Intet Menneske kan undgaae Sorger, da det altsaa skal saa være, saa kom! I søde Kjærlighedssorger, jeg tager imod eder.« 2) Og de Sorger jeg bereder Dig er dog sjelden over Tørv og Brænde, Lys og Rugbrød. Betænk det, min Ven; Kierkegaard siger: »Den Kjærlighed, som er uden Tro paa den Elskede, er ikke den rette«. 3) Men lader det sig altid gjøre i denne syndige Verden? Han siger et andet Sted: »Lad den Elskede blive utro, det bliver hans Sag, min Sag bliver det at være tro«. Men kan man virkelig saaledes skille mit og Dit fra hinanden? Maaskee en Filosof kan, et Fruentimmer kan ikke. Men jeg vil stræbe at forbedre mig i dette som i mere. Du har jo dog en inderlig Godhed for mig, det veed og troer jeg. Jeg har jo i de sidste Aar seet saa mange Beviser herpaa. Du er et ædelt og godt Menneske. En udmærket Mand. Alt lavt og slet er Dig fremmed. Du er trofast i alt det væsentlige. Hvad vil jeg meer? Dette vil jeg sige mig selv saa ofte, at det nok tilsidst skal hjælpe paa mit hæftige Sind, saa at min Fraværelse for Fremtiden ikke skal forsødes Dig derved, at Du slipper for de smaae Uenigheder, Du taler om i Dit Brev. Og nu, min kjære Ludvig, optag nu ikke et Ord af alt dette som nogen Bitterhed, men læs dem med den samme Godhed, hvori de ere skrevne.

Fra det Heibergske Hjem

12

De mange Nyheder i Dit Brev ere jo morsomme for saa vidt man kan lade være at ærgre sig over dem. Nielsen 4) er en Æsel, hvis Æsels-Øren voxer daglig i en foruroligende Grad. En Lykke er det, at han er dum, ellers kunde han blive farlig. Jeg kan nok mærke, at Du i Sommer brugers. 202mine Roser til at indsmigre Dig med hos Tøsene. Er det nobelt? Imidlertid glæder det mig, at Du beskæftiger Dig saa meget med Haven, og jeg kan ikke bare mig for at lee, naar Du skriver om, at Du skjærer Bouquetter af i Haven, og at det er en daglig Gjerning for Dig; naar jeg kommer hjem skal Du skjære Bouquetter af herefter til mig; jeg maa dog see, hvorledes en Bouquett tager sig ud, som Du har afskaaret og sammensat, denne Lærdom skylder Du jo min Fraværelse, saa har den jo i al Fald været god for noget.

12*

Jeg veed ikke, om jeg skrev Dig til om en Wiener som vi kjørte med fra Wien til Prag. Han og jeg kom i en vidtløftig Passiar om al Verdens Ting. Forleden sad jeg og talte med Anthon om det underlige i paa en Reise at træffe et saadant Menneske, og der tale saa meget sammen og siden aldrig mere sees. Som vi talte herom, kom et Brev, som jeg ikke kunde begribe hvem var fra, jeg aabnede det, og see! Ole Bang sender mig et Riimbrev, som bemeldte Person har givet Anledning til. 1) Maaskee det kunde more Dig at læse det og derfor sender jeg det hermed. Wienerens Kort, som var Anledningen til Brevet, har Ole derimod glemt at lægge indeni. Det ligner ret den gesvindte lille Ole at glemme det vigtigste, saa er jeg lige nær med Hensyn til hvem samme Herre var, paa hvem det lader at Din Kone har gjort Indtryk. Det morede mig ret at faae dette Brev, og seer Du Bang, saa tak ham mange Gange for det. Og siig ham, at han er ret en fuldtro Ven.

Vi var forleden ude paa Metternich Slot, som ligger en halv Miilsvej herfra. 2) Slottet er smukt og Parken meget smukt holdt. Der er en naturlig Kirke under aaben Himmel, hvor hele Egnens Fattige strømme til, og hele Skarer ligger her og beder til enhver Tid, for et gruelig Christusbillede, og en Mængde andre ligesaa gruelige gudelige Billeder. Det værste er, at det hele er Hykleri for at røre de Reisende som komme derop. Efter at have knælet for Christus komme de hen ogs. 203knæler for den Reisende og beder om en Skilling. Det gjør et underligt Indtryk at see disse halte, lamme, blinde etc. — etc. knæle ned for en. Der er noget oprørende deri. Og dette Skuespil har Metternich midt i sin Park. Ham selv var vi ikke saa heldige at see, uagtet det skal være meget almindeligt, at han gaaer omkring i Haven. En anden Gang kan vi maaskee være heldigere. Armoden her grænser næsten til det utrolige. Selv de Handlende er ligesaa meget Tiggere som Kræmmere, af hvilken Grund man ikke kan slippe fra dem uden at købe, thi de betragter deres Salg som en Almisse imod dem.

Og nu, min kjære Ludvig, Farvel! Jeg skal nu atter ud at drikke Vand og gaae. I de sidste Dage har jeg gaaet 9 à 10 Timer daglig. Det var noget for Dig, ikke sandt? Det er sandt! Fru Hebbel er her ved Badet, saa jeg seer hende daglig; det er en net Kone uden i ringeste Maade at være en Skjønhed. Jeg saae hende spille i Wien een Gang, og jeg troer, at hun var den, jeg syntes bedst om. Der var Liv og Varme, men hun er egentlig for gammel til at spille Elskerinder. Frøken Würzbourg var et fælt Dyr i Grethe som i Julie, tiltrods for al Bladros. 1) Faust saae jeg naturligvis og det var saa interessant, som en Udførelse kan være, hvor Faust og Gretchen bliver daarlig spilte. La Roche var Mefistofiles og deri var unægtelig Aand, men der manglede dog meget.

Hils nu alle fra mig, ogsaa den trofaste Tryde og tak ham for hans Deeltagelse for mig. Siig ham, at hans Tale ved Martensens Bispefest har glædet mig at læse. 2)

I min Aftenbøn, paa mine Vandringer, i mine eensomme Timer indeslutter jeg Dig, min Ludvig, i min stille Bøn, gjør det samme for mig. Jeg har ofte Følelsen af, at Du er mig ganske nær, fjern mig ikke for meget i Dine Tanker.

Din inderlig hengivne
Hanne.